

Het WAO-tribunaal klaagt aan.

Gedurende zijn betrekkelijk korte bestaan heeft het Landelijk WAO Beraad (LWB) reeds belangrijke activiteiten ontwikkeld. Een hoogtepunt daarvan is ongetwijfeld het TRIBUNAAL, gehouden op 25 april te Ede.

In dit rechtsgeding waren de aangeklaagden de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de beide Kamers der Staten-Generaal en de Gemeenschappelijk Medische Dienst (GMD). Ze werden, geheel conform de eisen van een rechtsgeding, per deurwaardersexploot gedagvaard.

Noch de minister, noch de medische dienst, noch de afgevaardigden der politieke partijen in de 1e of 2e Kamer verschenen om hun beleid te verdedigen. Met één uitzondering, de afgevaardigde van de CPN, Ina Brouwer, zij stelde dat zij zich in plaats van beklaagde als aanklager gevoelde. De PvdA had verstek laten gaan, voor vele aanwezigen een moeilijk verteerbare zaak.

Een deskundig vonnis

Zo goed als de rechters, aanklager en verdediger, waren ook de getuigen mensen, die óf WAO-er waren óf vanuit hun huidige of vroegere maatschappelijke functie zeer bevoegd waren om over de WAO-problematiek te oordelen. Om enkele namen te noemen van leden van het Tribunaal: H.J. Soetenhorst-de Savornin Lohmann, hoogleraar sociale hulpverlening; H.J. van Aalderen, huisarts; Mevr. E. Zuideman, WAO-er; S. van der Horst, pastor; A. Legebeke, sociaal konsulent. De aanklager was L. Spigt, advocaat. Als getuigen traden op H. Bode (vice-voorzitter van de FNV), V. Domela Nieuwenhuis (eveneens FNV) en F. Prins (CNV). Vooral deze laatste getuige-deskundige blonk uit door de helderheid van zijn verklaring. Hij verschaftte een grote hoeveelheid gegevens, die op schrijvende wijze aantoonde hoezeer de WAO-ers het slachtoffer worden van de niet aflatende agressie van de overheid. Grote indruk maakte ook de getuigenis van de WAO-er Frederiks. Hij vertelde hoe hij door de GMD telkens opnieuw met verschillende percentages werd afgeschat en tenslotte verplicht werd aan het werk te gaan. Vanuit de GMD werd hem daarbij geadviseerd dat hij maar moest verzwijgen dat hij aan een dubbele hernia leed. Na veel lijden en hardnekkig doorvechten werd hij tenslotte toch in het gelijk gesteld en voor 80/100% arbeidsongeschikt verklaard.

Gehoord de getuigen en getuigen-deskundigen en kennis genomen hebbende van de dossiers was het vonnis dan ook duidelijk, namelijk: *dat zij (alle gedaagden) schenden en geschonden hebben de strekking van de sociale verzekeringswetten, in het*

bijzonder de in de AWW en WAO beoogde inkomens- bescherming en de daarin tevens beoogde persoonlijke en maatschappelijke ontplooiing.

De verdienste van dit vonnis is dat niet alleen de slachtoffers, doch ook een aantal ter zake kundige medici, welzijnswerkers en vakbewegingskopstukken de aantasting van de sociale zekerheid door de overheid in principe als onwettig veroordelen.

Erkenning LWB een stap verder

Hoezeer dit Tribunaal onder de WAO-ers leefde, blijkt wel uit de opkomst. 'De Reehorst' was mudvol; 800 belangstellenden hebben met deze manifestatie, ondanks een entreprijs van f 7,50 en de - dikwijls hoge -

reiskosten, door hun aanwezigheid daarvan getuigenis afgelegd. Men werd daarbij getroffen door de ernst en de eenheid van gevoelens waarmee de rechtsgang door allen werd gevolgd.

Het Tribunaal kan dan ook, in vervolg op het kongres van mei 1982, gezien worden als een nieuwe en belangrijke stap vooruit in de strijd van de WAO-ers en in de erkenning van het bestaansrecht van het Landelijk WAO Beraad.

Ik wil trachten enkele aspecten daarvan naar voren te brengen.

- Zoals voren reeds vermeld toont het aan dat ook buiten de WAO-beweging stelling genomen wordt tegen de regeringspolitiek, deze althans veroordeeld wordt.
- De vakbeweging, zowel FNV als CNV hebben hun erkenning van het LWB uitgesproken door hun hulp, die tenslotte heeft gevoerd tot samenwerking met de FNV als gelijkberechtigende in de demonstratie van 11 juni.
- Het toont ook aan dat er binnen de arbeidersbeweging andere mogelijkheden bestaan om strijd te voeren dan alleen maar door middel van gestructureerde instituten, waarin de professionele top en de basis dikwijls uit elkaar groeien. De



Foto Toon Dekkers, 11 juni 1983 Utrecht



kracht van het LWB is dat de leiding eng verbonden blijft met de basis, nee, de leiding is de basis. Daarbij valt dan nog op dat de LWB voor een groot deel gedragen wordt door vakbondsleden.

- d. Een belangrijk resultaat is dat overheid en maatschappelijke instanties gedwongen zijn het LWB als machtsfaktor en gesprekspartner te accepteren. Dit komt onder andere tot uitdrukking in het verschaffen van subsidie door het Ministerie van Sociale Zaken, hetgeen weer leidt tot meer bestaanszekerheid.

In tegenstelling hiertoe staat echter de vraag of een deel van het succes van het LWB niet daaraan te danken (of te wijten?) is dat de vakbeweging nog immer nalatig blijft in voldoende mate voor de belangen van de uitkeringsgerechtigden op te komen.

LWB geen bijwagen van de vakbeweging

Ondanks deze pluspunten dreigen er mijns inziens toch gevaren. Nu we door de vakbeweging erkend en geaccepteerd zijn, moeten we voorzichtig zijn, opdat we daarvan niet de dupe worden door als bijwagens te gaan functioneren. Onder alle omstandigheden zullen we *onze zelfstandigheid* moeten bewaren. We mogen er zeker niet aan meewerken dat de

vakbeweging zich gaat ontwikkelen als een soort elite-klub van de werkenden en wij daarbij de taak moeten overnemen van vertegenwoordiger van een deel van de uitkeringsgerechtigden.

Er dreigt nog een ander gevaar. Nu de strijd voor erkenning is gestreden en men zich verzekerd weet van de genoemde subsidie kan er gemakkelijk een bepaalde zelfvoldaanheid en gemakzucht ontstaan. Temeer, nu de vraag 'hoe verder' niet zo gemakkelijk te beantwoorden is. Het is aantrekkelijk zich als 'gearriveerde' groep verder te ontwikkelen als gesprekspartner van overheid en maatschappelijke instellingen. Uiteraard alles binnen het institutionele circuit, oftewel de gevestigde orde. Zo'n opstelling is gemakkelijker dan de strijd voort te zetten als een militante organisatie, daarbij het risico lopend van tijd tot tijd in botsing te komen met die gevestigde orde. We staan voor de beslissing hoe verder te gaan.

Steeds meer stemmen zijn hoorbaar, die aandringen op hardere acties. Negeren van die stemmen zou het bestaansrecht van het LWB uithollen. Harde strijd is meer dan ooit geboden, nu de boosaardigheid van de regering met de maand toeneemt. De uitkeringen dreigen met zo'n 10% omlaag gedrongen te worden. Een groot deel van de zogenaamde

bovenminimale uitkeringen zal op het nivo van het minimum terecht komen (WW-, WWV- en WAO-ers van 80 naar 70% van het laatst verdiende loon). Zo blijft van het moeizaam bevochten stelsel van sociale zekerheid geen spat heel en ligt Colijn in zijn graf te lachen.

Voor de LWB ligt er binnen de arbeidersbeweging een belangrijke taak. Gezien zijn positie en erkenning binnen de vakbeweging kan het LWB initiatieven nemen om een grotere eenheid te smeden tussen nog werkenden en uitkeringsgerechtigden. Een samengaan van de verschillende groeperingen binnen de arbeidersbeweging in een gemeenschappelijke strijd, zou ook een grote zuigkracht op andere delen van de bevolking kunnen uitoefenen, zodat de regering metterdaad en mogelijk ook politiek zou moeten wijken.

Het LWB is in ieder geval al bezig, samen met anderen, Prinsjesdag tot aktiedag te maken.

Toon Dekkers

Aanbevolen: 'Vakbeweging en WAO-ers' - Een verslag van een onderzoek naar de belangenbehartiging door de FNV t.b.v. WAO-ers. Interuniversitair Instituut Normen en Waarden, Rotterdam.

Oude contactgegevens weggelaten.

Oproep 2

Financieel redden we het keurig, maar tot nu toe kunnen we alleen het zetwerk en drukwerk betalen. Daarom kunnen we giften, ook kleine, zeer goed gebruiken. Dus, als je 't er voor over hebt, gireer een bedragje op ons nummer. We weten dat voor ons soort mensen het geld steeds schaarser wordt, maar toch... Giro: 4565701 J.P. Boot, rek. Ver. Solidariteit.